

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
Sak nr: 08/2490-2
Saksbehandler: Bjørn Erik Thon
Dir.tlf: 99 00 50 80

Dato:
12.01.2009

Forslag om endring i bl.a. markedsføringsloven - endring av årsmålsperiodens lengde

Jeg viser til Barne- og likestillingsdepartementets forslag til endringer i bl.a. markedsføringsloven, der det foreslås at åremålet som ombud omgjøres til en seksårsperiode uten mulighet til forlengelse.

Jeg vil i denne høringen først gi mine betraktninger rundt omgjøringen til en åremålsperiode, deretter kommentere årsmålsperiodens lengde.

Når det gjelder spørsmålet om ombudenes uavhengighet har jeg i praksis aldri opplevd dette som problematisk. Nå er nok Forbrukerombudet et mindre politisk organ enn Barneombudet og, i noe mindre grad, Likestillings- og diskrimineringsombudet, men de siste årene har vi vært engasjert i store debatter omkring for eksempel telefonsalg, uadressert reklame, tilgift og reklame i skolen, der departementet har vært motdebattant. Jeg har ikke opplevd dette som vanskelig, noe som nok i stor grad skyldes en avklart rollefordeling mellom ombud og departement.

Prinsipielt har jeg imidlertid ingen problemer med å se at det kan være problematisk at ombudene oppnevnes og eventuelt også får fornyet sitt åremål av det samme organ det skal kritisere. Jeg har derfor ingen innvendinger mot at ombudet kun sitter en åremålsperiode, slik ordningen er i eksempelvis Danmark.

Departementet foreslår at åremålsperioden settes til seks år. Grunnen er at åremålsperioden ikke bør være for lang, og at det i en slik stilling er behov for fornyelse, dynamikk og omstilling. På den annen side må det tas hensyn til forutberegelighet for potensielle søkere og hensyn til kontinuitet i ombudenes virke.

Jeg er helt enig i disse prinsipielle føringene, samtidig er de temmelig vage og kan like gjerne brukes som begrunnelse for en åremålsperiode på syv eller åtte år.

Departementet fremstiller dessuten forslaget som om det nå skjer en forlengelse av åremålsperioden. Dette er ikke en dekkende fremstilling. For Barneombudet og Likestillings- og diskrimineringsombudets del er ombudet etter forslaget sikret en lengre ombudsperiode enn i dag, men i praksis har det sittende ombud har fått forlenget sine perioder. Realiteten er derfor at departementet i realiteten reduserer åremåls lengdens periode, for Forbrukerombudets del fra tolv til seks år.

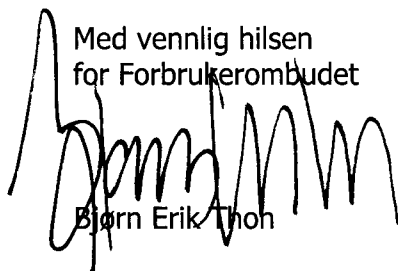
Det er også viktig å huske at ombudet neppe vil sitte hele åremålsperioden ut. Ombudene har en god og verdsatt etterlønnssordning, kombinert med arbeidsplikt for departementet. Jeg er allikevel sikker på at de fleste etter ombudsperioden ønsker å fortsette å jobbe på et like aggregert nivå, og at det kan ta tid å finne en slik stilling. Det er derfor ikke unaturlig om ombudet vil se etter nytt arbeid ett til to år før åremålsperioden går ut.

Gode grunner taler derfor for at åremålsperioden settes til lengre enn seks år. Grunnen til dette ligger hovedsakelig i at ombuds-stillingen i virkeligheten er en ordinær lederstilling. Dette er ikke særlig kommunisert i departementets vurdering, og er heller ikke særlig vektlagt i den offentlige debatt. I virkeligheten består jobben vår av virksomhetsplanlegging, organisasjonsutvikling, strategisk planlegging, budsjettarbeid, personalspørsmål og en rekke andre ordinære lederoppgaver. Jeg er sterkt opptatt av at ombudene også skal ta disse viktige oppgavene på alvor, og til det trengs tid. Jeg er redd en periode på seks år, i praksis kanskje under fem, er for kort, både til å få gjennomført de nødvendige endringer og til å tiltrekke seg de rette søkerne til en slik stilling. Jeg vil tro de fleste som søker en lederstilling har et lengre perspektiv enn fem-seks år.

Det samme vil gjelde de ansatte. Jeg tror det er uheldig dersom de ansatte hele tiden har en leder med relativt kort tidshorisont i jobben.

Jeg vil foreslå at åremålsperioden settes til åtte år. Dette vil etter mitt syn bedre balansere hensynet til på den ene siden kontinuitet og den andre siden fornyelse og omstilling.

Med vennlig hilsen
for Forbrukerombudet

Bjørn Erik Thon